

ELINA SAARINEN

Korkea metalliromun hinta vetää tynnyreitä romutettaviksi sen sijaan, että ne toimitettaisiin kunnostettaviksi tynnyrinkäsittelylaitoksille tai muuhun asianmukaiseen käsittelyyn.

Tynnyreitä ja muita metallituotteita Suomessa valmistava Crown Pakkaus Oy arvioi, että Suomen markkinoille tulee vuosittain joko maahantuotuja tai Crown Pakkauksen valmistamia uusia metallitynnyreitä noin 650 000 kappaletta. Määrä sisältää sekä irto- että kiintokansiasiat.

On vaikea arvioida, kuinka monta vuotta tynnyreitä käytetään, ennen kuin ne tuodaan kunnostettaviksi tai poistetaan käytöstä romuna. Tynnyrinkäsittelylaitoksille kuten Onni Forsell Oy:lle ja Paketo Oy:lle tulee vuosittain

Tynnyrien kunnostus ei ole kierrätystä

■ Suomessa tynnyrien kunnostusta ei lasketa kierrätykseksi. Kunnostuksen katsotaan olevan uudelleenkäyttöä. Kuitenkin esimerkiksi puulavojen kunnostus lasketaan nimenomaan kierrätysprosentteihin, ei uudelleenkäyttöön.

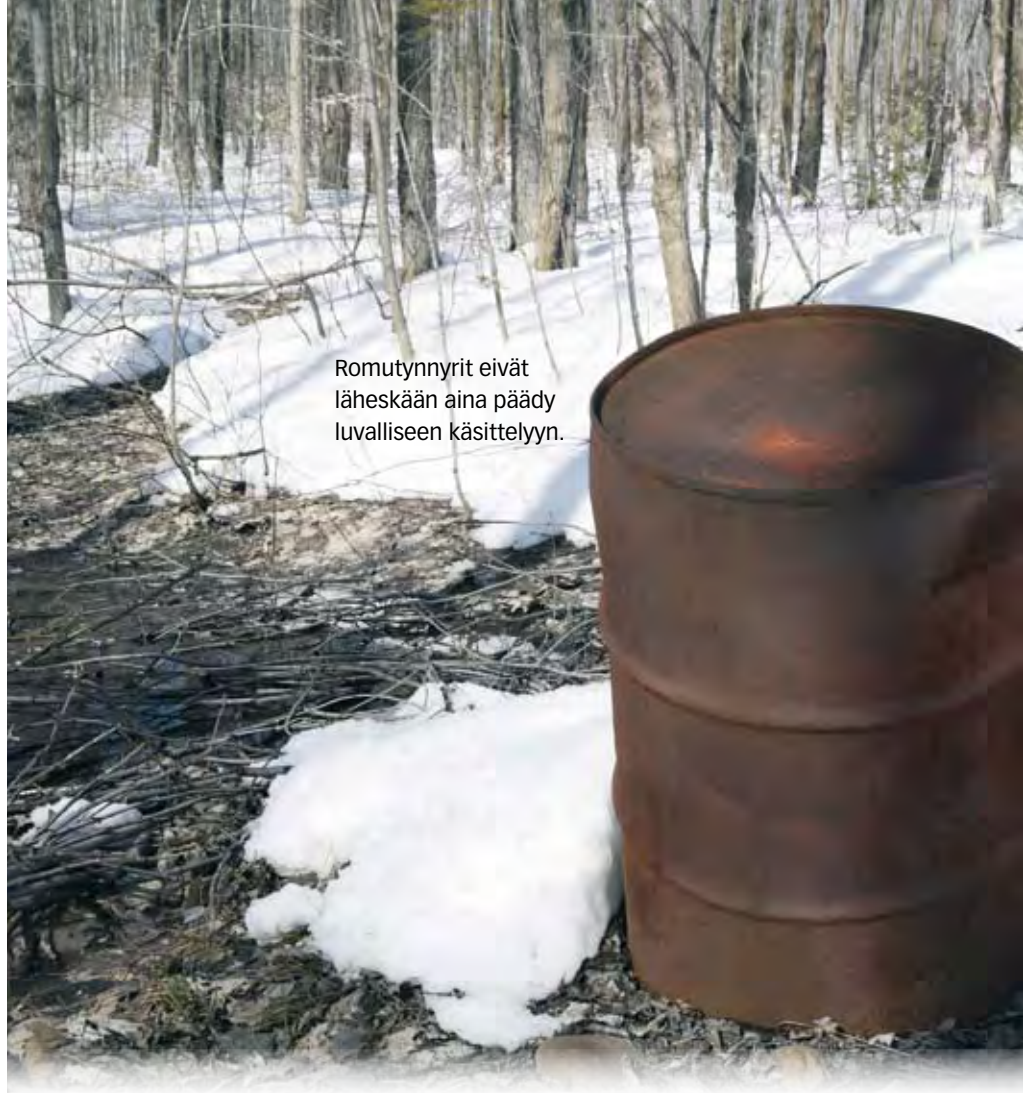
”EU-maissa on tästä erilaisia tulkintoja. Suomen tulkinta on kirjattu ylös esimerkiksi lainsäädäntöä valmistelleen Pakka II-työryhmän muistioissa”, kertoo ylitarkastaja **Pasi Halme** Pirkanmaan ympäristökeskuksesta.

Heikki Riste Mepak-Kierrätys Oy:stä kertoo, että metallipakkausten kierrätystavoitteet ylitetään lähinnä pantillisten juomatölkkiänsä ansiosta myös ilman kunnostettujen tynnyreiden huomiointia.

”Pantilliset tölkit kiertävät Suomessa lähes yhdeksänkymmentäprosenttisesti. Metallipakkausten kokonaiskierrätysaste on siksi hurjassa kasvussa, tänä vuonna jo 70 prosentin tietämissä. Mutta siitä huolimatta tynnyrien kunnostus voitaisiin periaatteessa laskea kierrätysprosentteihin mukaan”, Riste näkee.

Samaa mieltä ollaan myös Öljy- ja kaasualan keskusliitossa.

”Kunnostetut tynnyrit olisi järkevä laskea kierrätysprosentteihin. Näin tehdään myös muutamissa muissa EU-maissa”, **Pekka Huttula** vertaa.

Romutynnyrit eivät läheskään aina päädy luvalliseen käsittelyyn.

Satoja tuhansia tynnyreitä hukkateillä

Tynnyrien kierrätyksessä on vakavia ongelmia. Jopa miljoona litraa ongelmajätteiksi luokiteltavia öljy- ja kemikaalijäämiä päätyy luontoon luvattomista romuttamoista.

hieman yli 150 000 tynnyriä. Ongelmajätelaitoksille tuodaan noin 60 000 tynnyriä. Lisäksi osa päätyy romuttamoille ja metallinmurskaamoille, joilla on ympäristöluvan mukaan lupa ottaa tynnyreitä vastaan.

ONGELMAJÄTTEITÄ VALUU LUONTOON

Aina, kun tynnyrin tiedetään sisältävän kemikaalijäämiä, sen käsittelyyn vaaditaan ongelmajätteiden käsittelyä koskeva ympäristölupa. Useita satoja tuhansia tynnyreitä päätyy kuitenkin luvattomiin romuliikkeisiin tai romukauppiaalle.

Tynnyriä saattaa olla kemikaalijäämiä jopa kolme kiloa tynnyriä kohti. Kun tynnyreitä säilytetään romuttamoiden takapihoilla isoissa kasoissa, saattaa öljyä ja kemikaaleja valua luontoon pilaamaan maaperää, ilmaa ja vettä. Satoja tuhansia litroja ongelmajätteitä on

todennäköisesti väärillä teillä.

Viranomaisten pitäisi valvoa romuliikkeiden toimintaa, mutta käytännössä voimavarat ovat vähäisiä.

”Ympäristöhallinnon resurssit vähenevät jatkuvasti. Meillä ei ole henkilöstöä riittävästi, jotta voisimme käydä romuttamoilla tarkastuskiertoja”, ympäristöministeriön ylitarkastaja **Else Peuranen** sanoo.

Ympäristöhallinto, metallipakkausten tuottajayhteisö Mepak-Kierrätys Oy ja Öljy- ja kaasualan keskusliitto suosittelevat, että käytetyt tynnyrit ohjattaisiin romutuksen sijasta kunnostettaviksi. Kunnostuksen ansiosta tynnyri voidaan käyttää jopa seitsemän kertaa uudestaan. Uudelleenkäyttö vähentää pakkausjätettä ja säästää energiaa.

Korkea romumetallin hinta on kuitenkin saanut tynnyrien käyttäjät toimittamaan tynnyreitä mieluummin romutukseen kuin kunnostukseen. Else Peuranen ympäristömi-

Scanstockphoto

Teboil kertoo kunnostettujen tynnyreiden käytöstä kierrätysmerkillä.

nisteriöstä kertoo, että vuonna 2007 tynnyrin-käsittelylaitoksille kunnostettavaksi tuli noin 150 000 tynnyriä, kun edellisvuonna määrä oli vielä noin 200 000 tynnyriä.

”Kunnostusmarkkinat ovat kutistuneet, koska tynnyreitä menee nyt enemmän murskattavaksi”, Mepak-Kierrätys Oy:n toimitusjohtaja **Heikki Riste** pahoittelee.

”En näe hyvänä, että kunnostuskelpoista tavaraa menee romuttamoille. Tynnyrit olisi ohjattava uudelleenkäyttöön mahdollisimman monta kertaa tynnyrikunnostajien kautta.

Romuliikkeet etulyöntiasemassa

■ Vaikka tynnyrien kunnostuksen ja uudelleenkäytön pitäisi olla lainsäädännönkin mukaan ensisijaista tynnyrien romutukseen verrattuna, romuttajia suosii raha. Metallromun maailmanmarkkinahinta oli hetki sitten huippulukemissa, mikä vetää kunnostuskelpoisia tynnyreitä uudelleenkäytön sijasta romumyyntiin.

Ilman ympäristölupia toimivat romuliikkeet hyötyvät myös siksi, että ne saavat vastuullisesti ja lupien ja sertifiikaattien mukaan toimiviin tynnyrinkäsittelylaitoksiin nähden etulyöntiaseman: Luvattomat romuliikkeet kускаavat saamansa tynnyrit puhdistamattomina metallimurskaamoille ja myyntiin, kun taas lailliset tynnyrinkäsittelijät joutuvat ensin pesemään ja puhdistamaan vastaanottamansa romutynnyrit huolellisesti.

Esimerkiksi tänä vuonna 30-vuotisjuhlaansa viettävä, sertifioitu tynnyrinkäsittelijä Onni Forsell Oy joutuu kuljettamaan vastaanottamansa romutynnyrit Nurmijärven laitokselleen pestäväksi. Vasta sitten yritys saa toimittaa ne metallinkierrätykseen. Tämä aiheuttaa vastuulliselle toimijalle kustannuksia, joista luvaton toimija luistaa kuin öljytilkka kumotusta tynnyristä.

”Yritykset ovat eriarvoisessa asemassa. Viranomaiset kohtelevat eri tavoin tynnyrinkierrättäjää ja romuttajaa. Tervettä kilpailua pitää olla alalla kuin alalla, mutta sen pitäisi mennä niin, että kaikilla toimijoilla olisi samat velvoitteet ja vaatimukset”, **Onni Forsell** kritisoi.

Tynnyripakkauksen kierrätykseen liittyy paljon taloudellisia etuja”, **Pekka Huttula** Öljy- ja kaasu-alan keskusliitosta toteaa.

KUNNOSTETTUUN TYNNYRIIN TARRA

Oy Teboil Ab Voiteluaineiden johtaja **Jukka Luotonen** kertoo, että 15–20 prosenttia Teboilin tynnyreihin pakatuista tuotteista on pakattu kunnostettuihin tynnyreihin.

”Viime vuosien aikana kunnostettujen tynnyreiden osuus on laskenut heikosta saatavuudesta johtuen. Käytetty määrä voisi olla suurempikin, mutta teräksen korkeasta hinnasta

johtuen yhä useampi tynnyri päätyy metallin kierrätykseen, valitettavasti.”

Teboil merkitsee kunnostetut kierrätystynnyrit kunnostuksesta kertovalla tarralla.

”Tällöin asiakas tietää saaneensa kunnostetun tynnyrin, jolloin emme saa turhaa palautetta tynnyrin mahdollisesta ulkonäköpoikkeamasta”, Luotonen jatkaa.

Shell ei käytä kunnostettuja tynnyreitä lainkaan.

”Tämä on emoyhtiön linja ja globaali käytäntö. Kunnostettujen tynnyreiden toimitusvarmuus on liian epävarma. Lisäksi voiteluaineastioiden täyttölinjalla vaaditaan täsmällisesti oikean kokoisia tynnyreitä, poikkeuksia ei sallita”, toimitusjohtaja **Henry Hellberg** Shelliltä kertoo.

Hänen mukaansa Shell ohjeistaa kuitenkin asiakkaitaan toimittamaan tynnyrit kunnostettaviksi ja kierrätykseen.

Kemikaalijäämien vuoksi tynnyreiden puhdistus ja käsittely vaatii ongelmajätteen käsittelyyn tarkoitettua ympäristölupaa.

Onni Forsell Oy